

MILJÖTRÄNA SÖKHUNDEN

...för det är ju roligare att lyckas!

Sammanfattning

En sökhund som jobbar, koncentrerat och noggrant, en stolt hundförare som litar på sin kompetenta hund. En fröjd för ögat! Du undrar kanske hur mycket tid de lagt ner på att träna upp sökarbetet? Sanningen är nog att de lagt ner en hel del tid, inte minst på att få hunden att klara av att arbeta i olika miljöer och under varierande förhållanden! Alltför mycket fokus ligger ofta på själva sökandet, men förutsättningarna skapar du ofta genom miljöträning. Här är en skrift med tips om hur du kan miljöträna din sökhund.

Maria Nilsson

www.nositeten.se

NOSITETEN.se

Innehåll

Det är stora krav vi ställer på hunden, men vilka krav kan hunden ställa på oss?	2
Grundförutsättningar	3
Frisk eller sjuk	3
Mat & dryck.....	3
Rastning	4
Varm & Kall	4
Utvilad eller utarbetad	4
Trygg eller otrygg.....	4
Fokusområden för miljöträning.....	5
Inomhus	5
Utomhus.....	6
Aktiv & Passiv	6
Bortom rutinerna	6

Det är stora krav vi ställer på hunden, men vilka krav kan hunden ställa på oss?

När vi skaffar en hund är vi medvetna om att de inte kan allt från första stund, vi vet att de behöver lära sig en rad olika saker för att fungera i vår familj och i vårt samhälle. Entusiastiska går vi på valpkurser och vi är oerhört stolta när våra små klarar av att gå fint i koppel efter flera veckors träning! Men när den lilla valpen blivit vuxen och kan allt som vi vill att den ska kunna, ja då kan det hända att vi vill prova på sök med den.

Sagt och gjort, vi anmäler oss till en sökkurs, för nu ska vi minsann utbilda en riktig sökstjärna! Inget fel i det, det finns massor av bra kurser och ni kommer garanterat att lära er massor. Däremot finns det kanske kurshållare som när det kommer till kapitlet att förbereda dig och din hund för sökarbetet, inte alltid räknar in/lär ut miljöträningens viktiga funktion. Att lära in själva sökarbetet är bara en del av det som skapar ett framgångsrikt ekipage. En mycket stor del ligger i att miljöträna och att därigenom skapa rätt förutsättningar.

Vi ställer krav på våra hundar när vi tränar med dem, men är det inte rimligt att hunden har rätt att ställa krav på oss som förare också? Men vilka krav skulle en hund skriva ner på en lista om vi bad den? Vilka av kraven skulle vara "absoluta måste-krav" och vilka skulle vara "bra-att-ha-krav" men inte absolut nödvändiga?

Självklart kan jag inte med säkerhet säga vad just din hund skulle skriva på sin lista, men jag kan med ganska stor sannolikhet räkna upp en hel del och det är kring dessa jag kommer att återkomma i denna skrift. Du kommer att få en lite större och mer utvidgad syn på sökarbete efteråt, och du kommer att ha fått en hel del konkreta tips. Sen kan det beroende på dig och din hund behöva kompletteras och finjusteras, men min förhoppning är att väcka tanke, så frön och dela med mig av kunskap så att du kan göra mycket av jobbet själv.

Grundförutsättningar

För att en individ ska kunna prestera sitt max, finns det ett antal grundförutsättningar som behöver uppfyllas. Det kan tyckas som självklarheter, men just för att vi ser dem som självklarheter så finns det risk att vi slarvar lite med dem. Att hunden inte ska behöva arbeta när den är nödig till exempel, ja det ser nog de allra flesta som en självklarhet. Ändå är det påfallande ofta som man ser hundar sätta sig och uträtta behov under spårarbete tex. Eller att hunden ska behöva utföra arbete om den har ont, det skulle väl ingen av oss begära? Men har vi tagit reda på det innan vi säger "sök"?

Jag kommer därför som en lite påminnelse att börja med att lista några grundförutsättningar, sådant som kanske ses som självklarheter men som vi behöver ha i åtanke. Och en av dessa grundförutsättningar kommer sen att ta oss vidare in på vägen att miljöträna vår sökhund.

Frisk eller sjuk

För att vi ska kunna upptäcka om vår hund har ett nedsatt allmäntillstånd, om den har ont någonstans eller på något sätt har en nedsatt arbetsmässig funktionalitet, behöver vi studera vår hund noga och ofta. Vi behöver veta vad normaltempen är på morgonen, efter en promenad eller en stunds vila. Vi behöver veta hur mycket vatten den normalt sett dricker per dag och vi behöver lära oss att visitera våra hundar. När vi visiterar hunden, känner vi igenom hela hunden, vi känner igenom huden, musklerna, vi böjer på leder och vi trycker lite försiktigt på olika ställen. Inte en enda liten centimeter av hunden lämnas utanför visitationen. Vi gör det ofta och vi lär oss hur hunden "brukar kännas" och kan därmed tidigt lägga märket till förändringar.

Mat & dryck

Förutom att vi ger hunden bra mat och tillgång till vatten på hemmaplan, behöver vi se till att tänka in denna parameter som en del i grundförutsättningarna för ett lyckat sökarbete. Om hunden är proppmätt kommer den ha svårt att genomföra arbete, men den ska heller inte ha för lite energi i kroppen för att klara av arbetet. Att hunden vid sökarbete dessutom behöver mer vätska än annars är också något vi behöver tänka på.

Rastning

Som jag tidigare har nämnt är det svårt för hunden att prestera max och hålla koncentrationen uppe om den är nödig, se därför till att rasta den ordentligt innan du kräver att den ska arbeta.

Varm & Kall

En hund behöver ibland hjälp med att hålla en optimal kroppstemperatur för att kunna jobba, främst som en följd av klimatet där söket ska utföras. En hund som är på gränsen att bli överhettad, kommer inte att prestera sitt bästa och om hunden fryser oerhört kommer mycket av hundens energi gå åt till att hålla värmen uppe, fokus på själva söket kommer då att nedprioriteras.

Utvilad eller utarbetad

Hunden har ett stort sömnbehov och behöver vila mycket, särskilt om den arbetat hårt. Att som hundförare se till att hunden får tillräcklig tid för återhämtning är även det en viktig del av förberedelsen inför sökarbetet.

Trygg eller otrygg

Att arbeta ihop med sin matte/husse ska vara roligt och tryggt. Hunden ska känna tillit till sin förare och det finns ingen otrygg hund som presterar sitt max. Jag tror självklart inte att det finns någon som vill annat än att se sin hund trygg, frisk och lycklig, men tyvärr tror jag att det finns väldigt många ekipage som har en lite dålig självinsikt, som *tror* att hunden känner sig tryggare än den i själva verket kanske gör. Jag tror heller inte att det finns någon som vill utsätta sin hund för skrämmande upplevelser, men återigen ett tyvärr, jag tror att många gör det utan att tänka på det. Antagligen för att de inte *tror* att hunden ska uppfatta detta något som skrämmande. Och alltför ofta utgår vi från vad vi själva tycker, tänker eller känner, men det är ju hunden vi ska utgå från, inte oss själva! Men lyckligtvis, nästan allt går att träna på och nästan allt går att få hundens utlåtande om. Allt (i alla fall nästan allt) vi behöver göra för att säkerställa en trygg och säker individ, är att vi lär oss lyssna till vad de "säger" och miljötränar den på ett bra sätt!

Fokusområden för miljöträning

Om vi börjar med att lista några fokusområden, så kan vi senare bena upp dem i underliggande träningsområden. En bra start, eller hur?

Inomhus

Inomhusmiljö är det många som börjar träna i, dels för att det ofta är mindre störningar inne än ute, men även för att det kan tyckas lättare med en miljö som vi till stor del kan kontrollera. Vi kan dessutom med relativ lätthet återupprepa sök i samma typ av miljö flera gånger, utan att riskera att störningarna blir fler. Men även för inomhusmiljön finns det parametrar som kan påverka din hund, som du bör känna till och som ni troligen behöver träna på. För att ge ett exempel så kan vi tänka oss ett rumsök i ett vardagsrum. Du vill att hunden ska kunna söka högt som lågt och med noggrannhet. Det innebär att hunden kanske kommer att behöva hoppa upp på saker, gå in i trånga utrymmen, kanske krypa under saker. Allt utan minsta tvekan och rädsla. I ditt eget vardagsrum hemmavid, kanske hunden inte får hoppa upp bland hyllor, bänkar eller ens vara i soffan. Om då hunden kommer till en snarlik miljö kan det bli förvirrande för hunden att vi förväntar oss att den ska hoppa upp på saker där, när den inte får göra det hemma.

Därför behöver man lära hunden att efter kommandot är det okey att göra nästan precis vad som helst, den får hoppa upp på, krypa under och den får undersöka rummet precis så som den behöver för uppgiften. Det ger hunden en trygghet att veta vad som gäller både på jobbet och hemmavid. Du bör även som hundförare kontrollera rummet innan du släpper på hunden så att du ser vart i rummet det kan tänkas finnas saker som kan rasa ner/över hunden och därmed undvika att sådant händer. Det är ju lätt gjort att en bokhylla tippar tex, men om du är beredd att med din ena hand stötta upp den, minskar ju risken att det händer. Din hund kanske inte heller är van vid att det är okey att hoppa upp på bord, då är det ytterligare något man behöver träna på för trygghetens skull.

Vi tränar ofta i dagsljus eller i upplysta lokaler, så det är nog något som din hund inte reagerar på, men vad händer om du ber hunden att gå in i en kolsvart källare där den aldrig någonsin varit? Troligen kommer hunden att tycka det är en aning skumt, kanske skrämmande tom. Den kommer garanterat inte att prestera maximalt i alla fall. Därför

behöver vi göra hunden trygg och van med att arbeta även i mycket svag belysning och till och mer mörker.

Utomhus

Flyttar vi vår träning utomhus, finns det en mängd andra/nya saker att ta hänsyn till. Årstider, terräng, stadsmiljö, ljud, underlag, ljus & mörker och en rad andra faktorer. På det varmare sommarhalvåret behöver vi skydda hunden från uttorkning och överhettning, på det kallare vinterhalvåret från väta och kyla. Men vi behöver även se till att landsortshunden känner sig trygg i storstadsmiljön och att storstadshunden känner sig trygg i de lantliga miljöerna. Har en hund aldrig hört tutande lastbilar, åkt hiss eller sett kor i en ladugård, hur ska den då kunna prestera max i den miljön? Att klara av att gå högt upp på en gallertrappa eller på underlag som rör sig eller låter när man går på det kan också behöva övas på. Hundar har en fenomenal inlärningskapacitet och klarar av de mest otroliga saker, men de klarar det bäst om de känner trygghet i situationen och litar på att deras hundförare inte utsätter dem för något farligt eller skrämmande.

Aktiv & Passiv

När vi miljötränar våra hundar ska vi även tänka på att hunden ska klara av miljön i två olika sammanhang. Den ska klara av att vara passiv i miljön under de stunder då den inte utför arbete och den ska klara av att arbeta i miljön. Därför ska vi variera vår träning så att vi väver in båda inslagen så naturligt som möjligt. Precis som vi gradvis ökar svårigheterna i ett moment, ska vi gradvis öka toleransen i en miljö/situation och vi ska göra det så att det avser hunden som passiv och som aktivt arbetande.

Bortom rutinerna

Hundar är vanedjur, dvs de har lätt för att lära sig rutiner och det ger dem trygghet. Men vill man bli ett extremt vasst sökekipage, behöver man även träna på att klara av uppgiften bortom rutinerna, bortom det som anses "normalt". En sådan sak kan tex vara att ställa klockan på ringning och gå upp mitt i natten för att träna på något. Eftersom hundar (och vi människor) är sådana vanedjur, fastnar vi lätt i mönster, i rutiner. Hamnar vi rakt in i en situation som ligger bortom det kan vi tappa fotfästet en smula. Därför bör vi vara medvetna om vad som är "normalt" för att kunna träna på det motsatta.

Lycka till med miljöträningen!

Maria Nilsson – NOSITETEN.se

Hemsida: www.nositeten.se

E-post: mail@nositeten.se

Mobil: 070-543 62 01

Nositeten.se är specialiserad på NosNära lära, vi håller kurser inom Specialsök och Nose Work blandat med annat, tex kortare temakurser, valpkurser, vardagslydnad och privata konsultationer. Vi vänder oss gärna till nybörjare men erbjuder även kurser för den lite mer kursvana och den som kommit en bit på vägen. Förutom kurser finns det möjligheter att boka privatlektioner. En certifierad Diplomathund finns även att tillgå för den som behöver hjälp med att låta valpen få en trygg språkutveckling eller som behöver rehabilitera sin rädda och osäkra hund.

Vi arbetar alltid i små grupper och guidar på individuell nivå, allt för att du som deltagare ska få ut så mycket som möjligt av kursen/lektionen.

Positiv förstärkning och modern vetenskap tillämpas och vi lägger stor vikt vid att alla ska trivas, ha kul och känna sig trygga!

Medlem i Sveriges Hundföretagare, H-märkt Hundinstruktör, Nose Work-instruktör, Hundbeteendevetare samt med lång utbildning i specialsök. Nositeten startades 2015.